

EU TAXONOMIE A HODNOCENÍ UDRŽITELNOSTI INVESTIC V PODMÍNKÁCH VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ

Richard Juřík

Oddělení ekonomických analýz

Odbor politiky životního prostředí a udržitelného
rozvoje

POLITIKA FINANCOVÁNÍ UDRŽITELNOSTI

- Nástroje: Taxonomie, standardy, ekoznačka, zelené dluhopisy
- Povinnosti zveřejňování - transparentnost
- Povinnosti finančního sektoru při poskytování služeb
- Řízení rizik ve finančním sektoru
- Udržitelné řízení společností
- Zelené rozpočtování
- Mezinárodní spolupráce

TAXONOMIE PRO UDRŽITELNÉ INVESTICE

- Taxonomie je „univerzální“ klasifikační systém ekonomických činností
- Cílem taxonomie je vydefinovat kritéria, za kterých lze ekonomickou činnost považovat za plně environmentálně udržitelnou
- V současné podobě taxonomie definuje pouze kategorii „udržitelná činnost“ a ostatní činnosti
- Taxonomie neobsahuje celou ekonomiku, ale pouze sektory, které mají zásadní envi. dopad

FINANČNÍ DOPADY ENVI. RIZIK VS. DOPADY EKONOMIKY NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

DEFINICE PLNĚ UDRŽITELNÉ EKONOMICKÉ ČINNOSTI

Environmentální cíle:

- zmírňování změny klimatu (*mitigace*)
- přizpůsobování se změně klimatu (*adaptace*)
- udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů
- přechod na oběhové hospodářství
- prevence a omezování znečištění
- ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů

Plně environmentálně udržitelná činnost musí splnit 3 podmínky:

- Zásadní přispění alespoň jednomu z cílů („*substantial contribution*“)
- Nepůsobení zásadně negativních dopadů vůči žádnému z ostatních cílů („*do no significant harm*“)
- Splňuje minimální záruky v sociální oblasti

TAXONOMIE V SOUKROMÉM SEKTORU

- Taxonomie je povinná pro povinnosti transparentnosti (informování investorů; výroční zprávy), v případě, kdy účastníci finančního sektoru poskytují finanční produkty a služby označené jako udržitelné či zelené
- Společnosti spadající pod směrnici 2014/95 o nefinančním reportingu (NFRD) musí dle taxonomie povinně vydefinovat a zveřejnit informace o míře jejich souladu s taxonomií
 - *taxonomie doplňuje povinnosti dané nařízením o transparentnosti (2019/2088) a NFRD a je de facto jedním z reportovacích standardů*
 - *NFRD prochází revizí na směrnici o reportingu udržitelnosti (CSRD) a rozšíření působnosti*

MOŽNÉ VYUŽITÍ TAXONOMIE VE VEŘEJNÉM SEKTORU

- Národní standardy zelených fin. produktů a služeb (*povinně již dnes*)
- Zelené veřejné zakázky
- Podmínky a účelovost při poskytování dotací
- Zelené rozpočtování
- Reporting environmentálních výdajů
- Phase-out fosilních dotací a environmentálně škodlivých dotací
- Envi. Impact Assessment (EIA, SEA)
- Zásady spolupráce měst a investorů

TAXONOMIE VE VEŘEJNÉM SEKTORU - DNSH

- Princip nepoškozovat životní prostředí („Do No Significant Harm“; „DNSH“) je ukotven v Zelené dohodě pro Evropu (European Green Deal) v podobě „do no harm“ či „green oath“ a dále ve Víceletém finančním rámci EU.
- DNSH může jít nad rámec legislativy – vychází z předpokladu, že legislativní rámec je minimálním standardem, ale z pohledu nových investic a podpory z veřejných rozpočtů by měly být prostředky vynakládány účelně s ohledem na envi. dopady.
- DNSH předpokládá, že by měl být automaticky využit dostupný vyšší standard ochrany životního prostředí, resp. aby podporované projekty byly provedeny takovým způsobem, který nebude v budoucnu představovat vyšší environmentální zátěž a s tím spojené náklady, a zároveň způsobem, kdy investice budou resilientní vůči environmentálním rizikům.

ZELENÉ ROZPOČTOVÁNÍ

- Zelené rozpočtování je soubor nástrojů pro tvorbu rozpočtové politiky k dosažení cílů v oblasti životního prostředí a klimatu. Zahrnuje hodnocení dopadů rozpočtových a fiskálních politik na životní prostředí a posouzení jejich soudržnosti s plněním národních a mezinárodních závazků. Cílem je lepší fiskální konsolidace a informovaná debata o udržitelném růstu.
- 1) Strategický rámec – environmentální členění jako součást rozpočtové skladby
- 2) Ex-ante a ex-post hodnocení dopadů / evaluace
- 3) Reporting a transparentnost